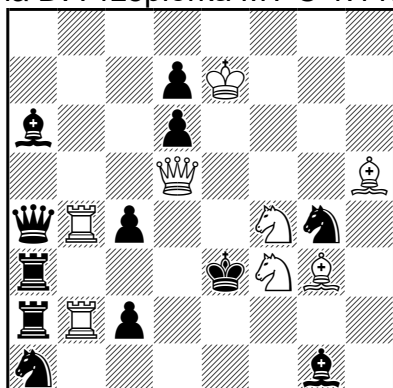

TT Liptovský Mikuláš C 20.9.2024 (výsledok skladateľskej súťaže)

Turnaj bol vypísaný pre akýkoľvek druh skladieb, v obsahu ktorých sa vyskytujú ťahy jazdcom na d2 a kráľom na g7. Bonusová otázka vo vypísaní pre expertov sa pýtala na motiváciu výberu ťahov do témy turnaja. Jej riešenie je pomerne jednoduché: Sú to prvé ťahy dvoch pravdepodobne najznámejších skladieb slovenských autorov Ľudovíta Lačného a Richarda Rétiho.

Ľudovít Lačný

I. cena D. Przepiórka MT C 1.11.1949

#2

(8+12) C+

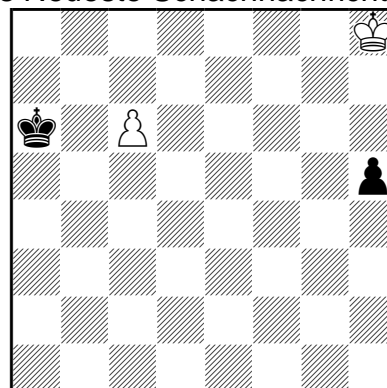
1...c1=D **a** 2.Jg2# **A**
 1...c3 **b** 2.De4# **B**
 1...Jh2 **c** 2.Dd4# **C**

1.Jd2! [2.Jf1#]
 1...c1=D **a** 2.De4# **B**
 1...c3 **b** 2.Dd4# **C**
 1...Jh2 **c** 2.Jg2# **A**

Cyklická zámena matov po troch obranách medzi zdanlivou hrou a riešením.

Richard Réti

Kagans Neueste Schachnachrichten 1921

=

(2+2) C+

1.Kg7 Kb6 2.Kf6 h4 3.Ke5 h3 4.Kd6 h2 5.c7
 =

Diagonálny pochod kráľa s cieľom nestratiť zo zreteľa ani jeden z dvoch potenciálnych cieľov (Pc6, Ph5) využíva osobitým spôsobom geometriu šachovnice. Štúdiá patriaca dávno aj do teórie koncoviek.

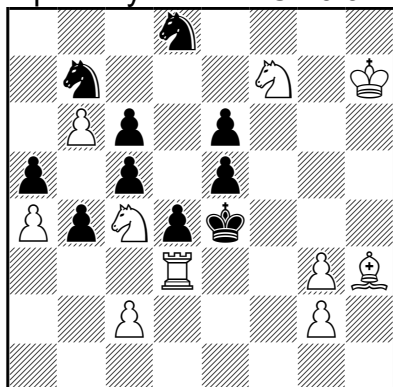
Turnaj bol tak malým experimentom – čo sa stane, keď dva takéto ťahy zo skvelých skladieb strčíme do jednej skladby, vznikne niečo extra skvelé?

To je samozrejme otázka položená napoly žartom, aj keď množstvo príkladov vo vypísaní dokumentuje, že je možné aj za uvedených obmedzení spracovať kadečo v kadejakom žánri. Dokázali to sčasti aj zaslané skladby, ktorých bolo 32 a zastúpené medzi nimi boli prakticky všetky žánre okrem ortodoxných samomatov. Na vyznamenanie som vybral 8 z nich, aj keď žiadnu som sa neodvážil oceniť cenou, predsa len skutočný obsah si to podľa

môjho názoru u žiadnej z nich nezaslúžil. Oceňujem však vynaliezavosť autorov, ktorí sa pokúsili dvojicu vzdialených ťahov vteliť do najrozličnejších žánrov s použitím rôznych schém. Najčastejším javom bola kráľovská batéria bSh7-bKg6-čKe4 doplnená čPg7 a matom Jd2#. Okrem toho treba vziať aj do úvahy, že schémy nebolo možné otáčať, ani posúvať, čo tiež výrazne obmedzovalo konštrukčné možnosti.

Nasleduje osmička ocenených skladieb:

Zoltán Labai & Miroslav Svítek
1. čestné uznanie
TT Liptovský Mikuláš C 20.9.2024

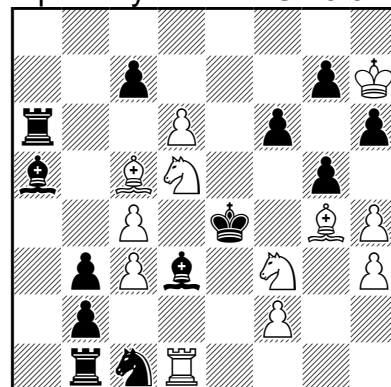
#3 (10+10) C+

1.Kg8? zz
1...Jxf7!

1.Kg7! zz
1...Jd6 2.Jg5+ Kd5 3.Je3#
1...Jxf7 2.Sxe6 [3.Jd2#]
1...Kd5 2.Je3+ Ke4 3.Jg5#
1...b3 2.Jd2+ Kd5 3.c4#

V základnom postavení sú pripravené pokračovania na všetky prvé ťahy čierneho okrem 1...Jxf7! Biely pripraví toto pokračovanie prvým ťahom kráľa na g7, kde je kráľ neohroziteľný od čierneho jazdca. Napriek falange čiernych pešiakov je tempová pozícia príjemná a zo všetkých skladieb sa mi páčila najviac.

Zoltán Labai & Miroslav Svítek
2. čestné uznanie
TT Liptovský Mikuláš C 20.9.2024

#3 (12+13) C+

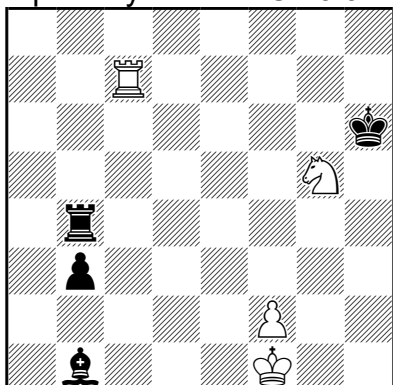
1...g6 2.Jxf6+ Kf4 3.Se3#

1.Sd4? [2.Jd2#]
1...Sc2,Sf1 2.Jxg5+ f,hxg5 3.f3#
1...Se2 2.Jd2+ Kd3 3.Sf5#
1...Sxc3 2.Sxc3 [3.Jd2#] Sd3~ 3.Vd4#
1...Sxc4!

1.Kxg7! [2.Jxf6+ Kf4 3.Se3#]
1...Sxc3 2.Jxc3+ Kf4 3.Se3#
1...Sb6 2.Kxf6 [3.Jd2#] Sd3~ 3.Vd4#
1...Vxd6 2.Jd2+ Ke5 3.Sd4#

Tematický úvodník je motivovaný potrebou zlikvidovať Pg7 pre vytvorenie hrozby. Vďaka trojťažkovej forme nie je potrebný Sh7, druhý tematický ťah Jd2 sa rovnako ako v predchádzajúcej skladbe vyskytuje aj v 2. ťahu bieleho, aj ako hrozba po tichom druhom ťahu bieleho.

Michal Hlinka & Ľuboš Kekely
3. čestné uznanie
TT Liptovský Mikuláš C 20.9.2024

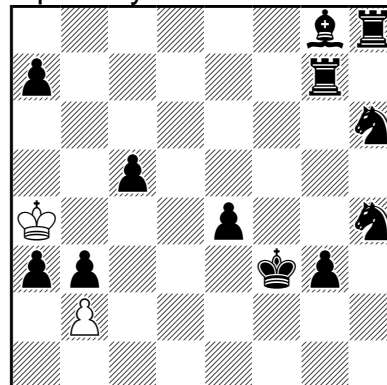
= (4+4)

1.Jf3 b2 [1...Se4 2.Jd2 b2 3.Ke2 Vd4 4.Jb1 Vb4 5.Jd2 Vb3 6.Vf7=; 1...Sd3+ 2.Ke1 Ve4+ 3.Kd1 b2 4.Vc6+! Kg7 5.Jd2 Vh4 6.Jb1! Vh1+ 7.Kd2 Vxb1 8.Vb6 Sg6 9.Vb4 Kf6 10.Kc3 Vc1+ 11.Kxb2 Vb1+ 12.Kc3=] 2.Vc6+! [pokus 2.Jd2? Sd3+ 3.Ke1 Ve4+! (3...Vh4? 4.Vc6+ Kg5 5.Jb1 Vb4 6.Jd2=) 4.Kd1 Vd4 5.Ke1 Se4 a vyhrá] 2...Kg7!
téma [2...Kh7 3.Jd2 Se4 4.Vc7+ Kh6 5.Ke2 Vd4 6.Jb1 Vb4 7.Jd2 Vb3 8.Vf7=] 3.Jd2
téma Se4! [3...Sd3+ 4.Ke1 Vh4! 5.Jb1! Vb4 6.Jd2 Vh4 7.Jb1=; 3...Sf5 4.Vd6=] 4.Vc7+ Kg6!
[4...Kf6 5.Jxe4+ Vxe4 6.Vb7=] 5.Ke2 [pokus – je predčasné 5.f3? Vd4! 6.fxe4 Vxd2 a vyhrá] 5...Vd4 6.Jb1! Vb4 [6...Va4 7.Kd2 Vb4 8.Vc2=] 7.Jd2 téma Vb3! 8.f3! Sxf3+ 9.Kf2 [9.Ke1? Vd3! 10.Jb1 Vd1+-] 9...Vd3 10.Jb1 Vd1 11.Ja3 [11.Jc3? Vc1 12.Kxf3 Vxc3+-] 11...Va1 12.Vc4! [12.Vc5? Va2 13.Jb1 Se4!-+] 12...Vxa3 [12...Va2 13.Jb1=] 13.Vb4 Va2 14.Kxf3
remíza

Nie som vôbec povolany posudzovať štúdie. Napriek tomu sa v súťaži dve vyskytli, ich autori riskovali nepochopenie zo strany rozhodcu. Keďže som im nerozumel, poprosil som o konzultáciu nemenovaného znalca štúdií, ktorý na túto skladbu povedal, že to je zaujímavá štúdia, v bežnom turnaji by bolo na pochvalnú zmienku a v tematickom turnaji by jej

neváhal dať ani čestné uznanie. Nuž neváhal som potom ani ja.

Ľuboš Kekely
1. pochvalná zmienka
TT Liptovský Mikuláš C 20.9.2024

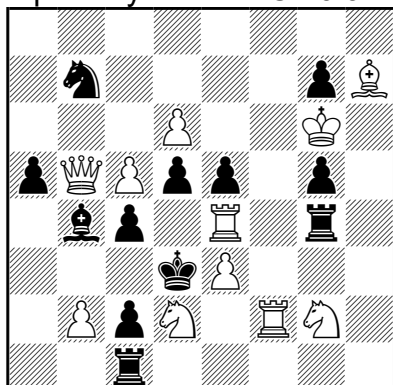
phser-s=26 (2+12) C+

1.Kb5 2.Kc6 3.Kd6 4.Ke5 5.Kf6 6.Kxg7 7.Kxh8 8.Kg7 9.Kxh6 10.Kg7 11.Kxg8 12.Kf7 13.Ke6 14.Kd5 15.Kc4 16.Kxb3 17.Kc3 18.b4 19.b5 20.b6 21.b7 22.b8=D 23.Dxg3+ Ke2 24.Dg4+ Jf3 25.Dg2+ Kd1 26.Dd2+ Jxd2=

Priblížme si najskôr výzvu: phser-s=26 požaduje nájdanie série 26 legálnych bielych ťahov tak, aby po poslednom z nich čierny musel bieleho spatovať (toto je časť ser-s=26 z výzvy). Pritom pokiaľ niektorý biely ťah šachuje čierneho, čierny na to musí zareagovať aj v rámci série a šach odvrátiť (vo výzve p ako parry). Zároveň toto odvrátenie môže bielemu pomáhať v dosiahnutí jeho cieľa, nemusí sa brániť (vo výzve h ako help).

Samotný priebeh je pomerne štandardný, oslovilo ma až trojnásobné opakovanie ťahu kráľa na g7, aj keď dosiahnuté veľmi hrubými prostriedkami, a tiež záver s patom tematickým ťahom.

Zoltán Labai & Miroslav Svítek
 2. pochvalná zmienka
 TT Liptovský Mikuláš C 20.9.2024

#2 (11+12) C+

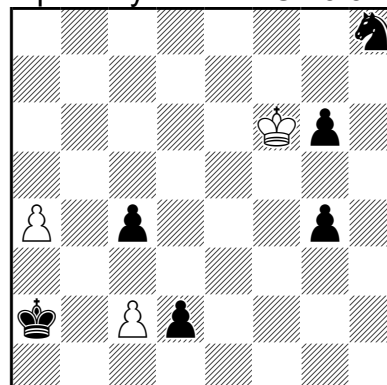
1...Ve1 2.Jxe1#
 1...d4 2.Dxc4#
 1...dxe4 2.Dxc4#

1.Kxg7? [2.Vd4#]
 1...Vxg2 2.Vxe5#
 1...dxe4 2.Dxc4#
 1...Vxe4!

1.Jxc4! [2.Jd2#]
 1...Jxd6 2.Jxd6#
 1...Vxe4 2.Jxe5#
 1...Kxe4 2.**Kxg7#**
 1...dxc4 2.Dxc4#

Podľa môjho názoru najzaujímavejšia dvojťažka súťaž s obligátnymi zložkami popísanými v úvode – kráľovská batéria s matom Kxg7# a matom Jd2#. Nad ostatné ju vyzdvihuje najmä úvodník dávajúci voľné pole s matom návratom jazdca na d2. Pritom štruktúra okolo čierneho kráľa s ťahmi jazdca je hlavnou zložkou schémy, zatiaľ čo mat na g7 je skôr drahým prílepkom a tento dojem veľmi neznižuje ani zvodnosť s tematickým prvým ťahom kráľom.

Ľuboš Kekely
 3. pochvalná zmienka
 TT Liptovský Mikuláš C 20.9.2024

ser-s+16 (3+6) C+
 Danger Circe

1.a5 2.a6 3.a7 4.a8=J 5.Jb6 6.Jxc4 7.**Jxd2**
 8.c4 9.c5 10.c6 11.c7 12.c8=D 13.Dxh8
 14.Kxg6 15.Dc3 16.**Kg7** g3+

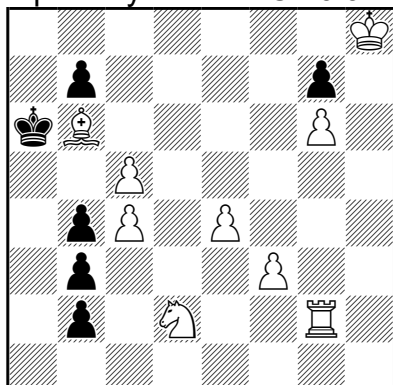
Exopodmienka Danger Circe k ortodoxným pravidlám pridáva každému kameňu možnosť ťahu na svoje východzie (Circe) pole, pokiaľ je tento kameň napadnutý súperom (v nebezpečenstve – Danger). Výzvou skladby je pritom sériovoťahový samošach 16. ťahom – biely spraví sériu 16 ťahov tak, aby ho po poslednom čierny musel šachovať.

Jednou z možných stratégií pri samošachu je likvidácia alebo znehybnenie všetkých kameňov okrem jedného pešiaka, ktorý nemá moc možných ťahov na výber. Zrejme Pa4 sa môže neodkladne premeniť len na strelca alebo jazdca, pritom strelec by nevedel efektívne zlikvidovať Pc4. Preto sa na a8 premení jazdec berúci dvoch pešiakov a na záver kryjúci b1. Zvyšok obstará dáma premenená z Pc2 – okrem krytia polí okolo kráľa niečo aj berie a kryje g3, na ktoré musí nakoniec postúpiť Pg4, čím špecificky napadne Kg7 stojaceho na Circe poli pešiaka.

Stanislav Vokál

4. pochvalná zmienka

TT Liptovský Mikuláš C 20.9.2024

-1 & #3

(9+6)

Bielá veža môže dať mat čiernemu kráľovi na a8 po preniknutí na ôsmy rad. Skúsme najprv vrátiť ťah bielou vežou **-1.Vg5-g2?** s nasledujúcimi pokusmi:

1.Vg5-d5? (podobne aj **1.Vg5-e5?** a **1.Vg5-f5?**) s hrozbou 2.Vd5-d8 a 3.Vd8-a8#. Nejde to pre obranu čierneho 1...b2-b1D/V! s ďalším ťachom D/V na stĺpci h1-h8.

Okrem toho sú ešte dve možnosti ako to dosiahnuť, skúsiť preniknúť bielou vežou na ôsmy rad cez stĺpce h a d. Prvá možnosť (peniknutie bielej veže na ôsmy rad cez h-stĺpec) nevyjde opäť pre premenu čierneho pešiaka b2 na dámu, teraz pre zmenu s nasledujúcim ťachom bielemu kráľovi po diagonále a1-g7:

-1.Vh2-g2? & **1.Kg8×g7?** ~ 2.Vh2-h8 a 3.Vh8-a8#, ale 1...b2-b1D!

Nejde ani vrátenie ťahu bieleho jazdca z f1

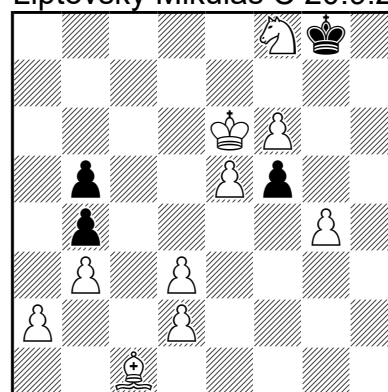
na d2 **-1.Jb1-d2?** pre pat. Riešením je iba vrátenie ťahu bieleho jazdca z f1 na d2 s prienikom bielej veže na ôsmy rad cez d-stĺpec: **-1.Jf1-d2!** & **1.Vg2-d2!** ~ **2.Vd2-d8** a **3.Vd8-a8#**

Nečakaná retroúloha, na ktorej som ocenil fakt, že jeden z dvoch tematických ťahov sa hrá dvakrát spätne. Keby sa to podarilo aj s ťahom kráľom, bola by ešte vyššie.

Ľuboš Kekely

5. pochvalná zmienka

TT Liptovský Mikuláš C 20.9.2024

ser-h#15

(10+4) C+

1.f4 2.f3 3.f2 4.f1=J 5.**J×d2** 6.J×b3 7.**Jd2**
8.b3 9.b×a2 10.a1=S 11.S×e5 12.S×f6
13.**Kg7** 14.Kh6 15.Sg7 S×d2#

Tradičný sériovoťahový pomocný mat s dvomi čiernymi premenami a modelovým matom.

Juraj Lörinc
rozhodca súťaže

Poradie skladieb – Liptovský Mikuláš 28.9.2024

Kompletný výsledok – Bratislava 19.10.2024